

Miljö- och byggnämnden

Antagen 2015--02-16, § 12

Dnr 2014-M0364

RIKTLINJER FÖR UTESERVERINGAR

Älmhults
kommun

Detta program sammanfattar de krav och riktlinjer som Älmhults kommun ställer på utformning av uteserveringar i vår kommun.

I juni 2014 gjorde Kommunala tillgänglighetsrådet, KTR, en skrivelse där man önskade att Miljö- och byggförvaltningen tillsammans med Tekniska förvaltningen skulle ta fram regler och riktlinjer för uteserveringar i kommunen. Uppdraget att ta fram en uteserveringspolicy gavs av Miljö- och byggnämnden i juni 2014. Detta dokument har därefter tagits fram gemensamt av Miljö- och byggförvaltningen och Tekniska förvaltningen.

Arbetsgrupp

Miljö- och byggförvaltningen	Carina Tenngart Ivarsson Stadsarkitekt
Tekniska förvaltningen	Hanna Holm Gatuingenjör
	Anette Andersson Teknisk assistent

Innehåll

Varför riktlinjer? 4

Riktlinjer

- Sammanfattning..... 5
- Golvet och ytan..... 6
- Taket 7
- Väggarna 8
- Möblerna..... 9

Ansöka om tillstånd 10

Varför riktlinjer?

Användningen av centrum håller på att förändras. Inte bara i Älmhult utan på många orter utvecklas centrumkärnorna till att erbjuda mer av en slags ”stadsrekreation” än traditionell shopping. Vi gör kanske många inköp på andra platser än vårt centrum. Vi kör dit, gör vårt ärende och kör sen hem snabbt igen. Men vi har också ett behov att träffa andra människor. Och att själva bli sedda. I centrum går vi. Vi flanerar. Vi möts. Vi snackar.

Uteserveringar är en perfekt arena för denna stadsrekreation. Uteserveringarna blir allt vanligare. Så fort solen tittar fram tar vi chansen att njuta av den ihop med en kaffe, en bit mat eller något att dricka. Säsongen för uteserveringar blir också längre och längre. Det är inte ovanligt att man numera ser att folk sitter på uteserveringar i smällkalla vintern, under en infra- eller gasvärmare och med en filt kring benen.

Målsättningen är att Älmhult ska vara en attraktiv kommun. Människors närmiljöer måste då vara tilltalande och trygga. De centrala platserna i tätorterna ska vara tillgängliga och inbjuda till sociala möten. Avsikten är att dessa riktlinjer för uteserveringar ska hjälpa oss att gemensamt göra

Älmhults kommun till en behaglig och trivsamt plats.

Centrums karaktär skapas av hur husfasaderna, gaturummen och de offentliga rummen delas in och möbleras. Uteserveringarna är en viktig och väldigt tydlig del av detta. De bord, stolar, staket och parasoller som den enskilde näringsidkaren väljer betyder mycket för helhetsintrycket av byn. Om vi alla strävar åt samma håll kan vi på ett enkelt sätt hjälpa varandra att skapa attraktiviteten.

Riktlinjerna gäller framförallt för uteserveringar på allmän platsmark där Tekniska förvaltningen upplåter mark. Naturligtvis uppskattar vi om även de som har uteserveringar på kvartersmark väljer att följa dessa, då det bidrar till det helhetsintryck som eftersträvas. Riktlinjerna är också en del i arbetet med att skapa en kommun som är tillgänglig för alla, vilket gäller alla uteserveringar oavsett mark.

Miljö- och byggförvaltningen hanterar bygglovsfrågor och Tekniska förvaltningen har hand om markupplåtelsefrågor. Har ni frågor om uteserveringar är ni välkomna att kontakta oss! Se kontaktuppgifter på sista sidan.

fult?

vackert?

tillgängligt?

kaffe latte-kultur?

fika i solen?

attraktivt?

Riktlinjer

Sammanfattning

Golv och yta

- Gaturummets golv är uteserveringens golv.
 - Om uteserveringen är upphöjd ska höjdskillnaden även tas upp med en ramp inom serveringsytan. Rampen ska helst inte luta mer än 1:20.
 - Det ska vara en fri passage på trottoar eller motsvarande 1.8 m utanför avgränsningen av uteserveringen.
 - Inget får placeras, eller hänga ut, utanför den avgränsade serveringsytan.
- Avgränsningen bör vara max 1.2 m hög. Därutöver krävs bygglov.
 - Om avgränsningen görs med rep måste det finnas en tvärslå på en höjd av 10-25 cm över mark.
 - Staket som förankras i mark ska granskas av Tekniska förvaltningen.
 - Entrén/öppningen i avgränsningen ska vara minst 1 m bred.
 - Reklam bör undvikas. Bygglov för skyltar, s.k. skyltlov, kan krävas.

Tak

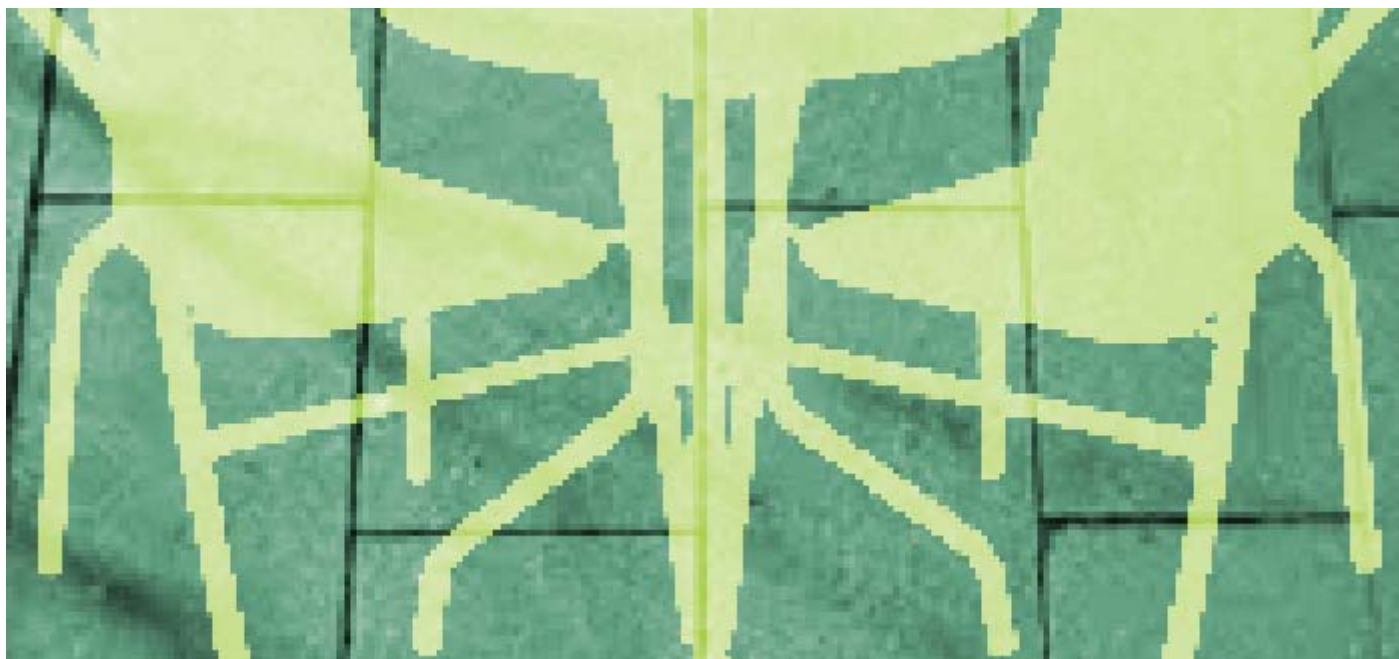
- Parasoller är att föredra.
- Parasoller samt markiser utan reklam är bygglovsbefriade.
- Fri höjd mellan markis eller parasolls nederkant och mark ska vara minst 2.5 m.
- Bygglov krävs för tak över uteservering.

Vägg

- Serveringen ska ha en synlig avgränsning i metall eller trä.

Möbler

- De allra enklaste plastmöblerna ska undvikas.
- Vita plastmöbler och vissa möbler i blank metall kan blända synsvaga personer och bör undvikas.
- Bord och stolar ska vara flyttbara och borden ska kunna användas av personer i rullstol.

Riktlinjer

Golvet och ytan

Uteserveringar tillhör gatan och gatulivet. Det ska därför uppfattas tillhöra gaturummet och golvet på uteserveringen ska vara stadens mark. Möbler och staket ska placeras direkt på marken.

Upphöjda serveringsgolv ska undvikas. De blir ofta allt för bastanta och uppfattas som fasta konstruktioner. De kan behövas om marken lutar mer än 5 % (1:20), i annat fall kan lutning och ojämnheter ofta hanteras med hjälp av justerbara stolar och bord.

Uteserveringarna ska vara tillgängliga för alla. Om en upphöjd uteservering görs ska den också göras med en ramp, lutning max 1:12 (8%) och gärna 1:20 (5%), inom serveringsytan. Räkna med att 1 sittande person per m² och 2.5 stående personer per m² får plats. Tryckimpregnerat virke ska undvikas.

Det måste finnas en fri passage på trottoar eller motsvarande utanför serveringsytan som är minst 1.8 m bred. Där det är väldigt trångt kan det vara möjligt att ha en bredd på bara 1.6 m, men då maximalt på en sträcka som är 5 meter. Bedömningen kan bli något annolunda i vissa fall,

men bedömningen görs alltid utifrån fotgängarnas möjlighet till en trafiksäker passage. Ibland kan det eventuellt vara möjligt att räkna in en cykelbana i den fria passagen. Det är Tekniska förvaltningen som får bedöma detta från fall till fall.

Den yta som utgör uteserveringen måste vara inhägnad, se under rubriken Väggar, och den måste ligga så att det är direkt uppsikt över den från restaurangens fasad. Uteserveringen måste inte placeras precis intill restaurangbyggnaden, men det är ofta att föredra ur arbetsmiljöskäl och för t.ex. den som vill ha alkoholtillstånd. Den fria passagen kan, om man vill, ligga mellan fasaden och uteserveringen.

Verksamhetens alla tillbehör, som t.ex skyltar, urnor, blomsterlådor, parasoller etc. måste vara inom den angivna serveringsytan. I den fria passagen kan man inte heller ställa andra saker som tillhör verksamheten, t.ex skyltar eller papperskorgar. Serveringsytan får inte täcka något ledstråk.

Marshaller är olämpligt pga olycksrisken.

Riktlinjer

Taket

Målsättningen är att uteserveringen ska tillhöra gaturummet och uteserveringarna ska uppfattas som öppna och lätta enheter. Ljusa parasoller är därför att föredra framför andra typer av tak.

Ibland kan en kombination med markis vid fasad och parasoller längre ut vara bra.

Reklam kan göra att gaturummet blir allt för rörigt. Parasoller och markiser är bygglovsbefriade om de inte har reklam på utfallet. Om det endast är företagsnamnet som står på markisens kapp krävs inte heller bygglov.

Taket får inte i någon del hänga utanför serveringsytan. Detta betyder också att parasoller inte får sträcka sig utanför avgränsningen.

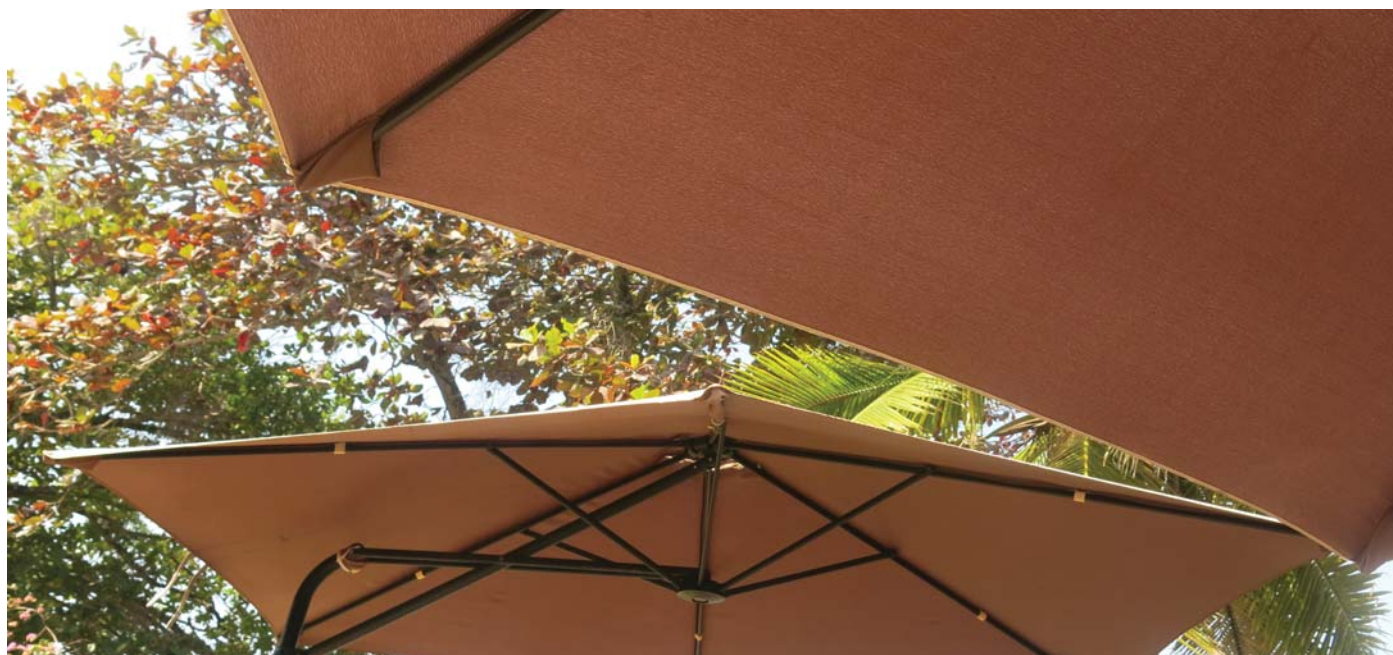
En nackdel med markiser är att uteserveringen genast uppfattas som en del av fastigheten snarare än en del av gatulivet. Detta blir ännu tydligare

om markisen har ett stödben som vilar på marken. Detta bör därför undvikas. Av samma anledning är markiser med öppna sidor att föredra framför dem med slutna sidor.

Markiser eller parasoller måste kunna vikas in eller ut beroende av väderlek. Vid stark sol behövs skugga. Vid oväder måste utrustningen vara väl förankrad.

Markiser och parasoller kan också vara hinder för dem som passerar under eller vid sidan av. Fri höjd mellan markis eller parasolls nederkant och mark måste därför vara minst 2.5 m.

Vid önskemål om stora markiser måste även räddningstjänsten tillfrågas då dessa markiser kan bli ett hinder för brandbilar.

Riktlinjer

Väggarna

Uteserveringen bör ha en tydlig inramning. Det hjälper alla att tolka situationen men är också en stor hjälp för personer med funktionshinder. Det är viktigt att stolar och bord eller annan utrustning inte utgör en snubbelrisk för passerande. För den som vill ha alkoholtillstånd ställs ofta kravet på avgränsning eller inhägnad även av polis- eller tillståndsmyndigheten.

För att uteserveringen ska vara en del av gatan är det viktigt att den inte blir ett eget separat rum. Väggarna bör därför inte vara högre än 1.2 m utan hellre ca 0.9-1.0 m. Avgränsningarna får inte heller vara traditionella väggar, utan de bör vara transparenta till stor del. Traditionella trädgårdsstaket i trä är inte lämpliga i gatumiljön. Eftersom staketen inte behöver vara ett fallskydd, som på en balkong, är det tillåtet att ha stora öppningar mellan ribborna. Resultatet ska vara luftigt och mycket genomsiktligt, vilket också är viktigt ur trafiksäkerhetssynpunkt. Om rep väljs bör detta vara mycket grovt. Öppningen för entré ska vara minst 1.0 m bred.

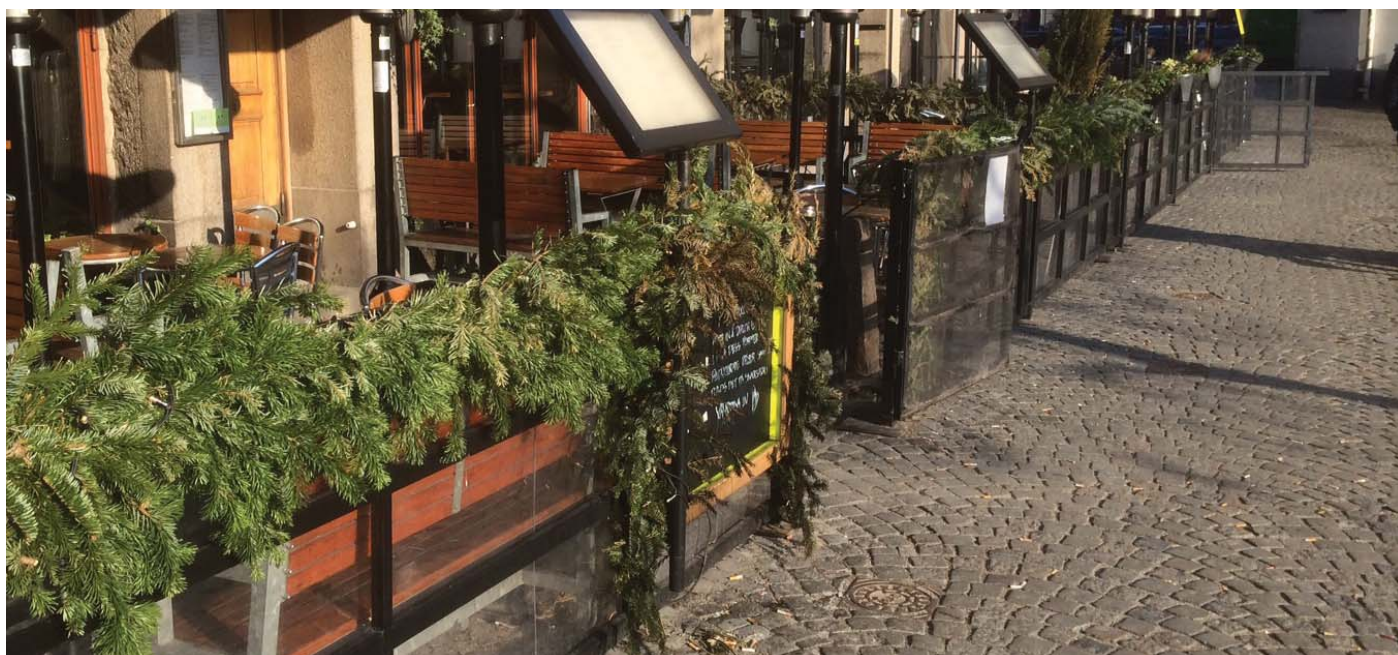
Materialet ska vara enkelt och gediget, gärna metall, smide eller trä. När det gäller val av färger är ofta mörkt grå eller svart att föredra. Det är bra om

både möbler och avgränsning till uteserveringen kontrasterar mot sin bakgrund, för då syns detaljerna även för personer med nedsatt syn. Vita delar eller metall som blänker mycket bör undvikas eftersom de kan blända personer med känsliga ögon eller synskador. Tryckimpregnerat virke ska undvikas.

Det ska finnas en tvärslå 10-35 cm ovan mark som är fast och kan användas av synsvaga att kända emot. Detta är speciellt viktigt om avgränsningen är av rep.

Reklam är inte tillåtet. Det gör lätt gatumiljön alldeles för rörig. Tänk på att det kan krävas bygglov för skyltar, även om det handlar om det egna namnet på verksamheten. Skyltlov krävs om skylten är större än 1 x 2 meter och ska sitta uppe mer än 72 timmar. Obelyst skyltyta om 0,25 m² på fasad är bygglovsbefriad. Folietryck som inte täcker mer än 20 % av glasytan är också bygglovsbefriad.

Staketen bör vila löst på underlaget och de ska vara lätta att flytta. Att fästa avgränsningarna i markstenen behöver granskas av Tekniska förvaltningen.

Riktlinjer

Möblerna

Valet av möbler och utrustning bör göras främst utifrån hur de passar in i den omgivande miljön. Möblerna ska vara hela och rena. De som ofta passar bra in är gjorda av metall, smide eller trä. Plastmöbler ger ofta ett allt för enkelt intryck. De enkla varianterna är dessutom känsliga för uv-ljus och bryts efter ett tag lätt, vilket är en olycksrisk för gästerna.

Möblerna måste också väljas så att de ger goda förutsättningar för personer med funktionsnedsättning. När det gäller val av färger är ofta mörkt grå eller svart att föredra. Det är bra om både möbler och avgränsning till uteserveringen kontrasterar mot sin bakgrund, för då syns detaljerna även för personer med nedsatt syn. Vita möbler, eller möbler i metall som blänker mycket, bör undvikas eftersom de kan blända personer med känsliga ögon eller synskador. Om bord och bänkar eller stolar sitter ihop eller är fastgjutna, dvs är fasta möbler, blir det svårare för t.ex. en rullstolsburen person att få plats. Många äldre har stor hjälp av armstöd för att kunna resa sig på ett bra sätt från en stol. Det bör därför finnas åtminstone några stolar med armstöd.

För att en rullstol ska kunna komma intill bordet bör avståndet mellan bordsbenen vara minst 80 cm, alternativt att bordsskivan sticker ut 60 cm. Bordets höjd bör vara mellan 70-85 cm. Tänk på att det då inte kan finnas någon tvärså eller motsvarande under bordet som knäna slår i.

Efter stängningsdags ska möblerna förvaras så att de inte kan användas av obehöriga. När verksamheten är stängd ska inte uteserveringen vara en samlingsplats som riskerar att bli störande för intillboende.

En uteservering som är en satellit till restaurangen, t.ex. placerad på andra sidan gatan på ett torg, kan ha en bar eller serveringsdisk. Dessa barer får inte bli byggnader. De måste vara genomsiktliga ovanför bardisken även när serveringen är stängd. Om det finns ett tak ska detta uppfattas som att det hänger fritt. Intrycket måste vara luftigt och siktlinjer eller vyer i gatumiljön får inte skymmas.

Ansöka om tillstånd

Se till att du ansöker om tillstånd i tid. Det kan behövas ett par olika, beroende av vem som äger marken och hur du vill utforma din servering. Beställ inget material förrän du fått dina tillstånd!

Säsong

Kommunens utgångspunkt är att uteserveringar i huvudsak ska finnas mellan 15 mars - 31 oktober. Under övrig tid ska allt från serveringen tas bort, inklusive eventuellt trögolv eller motsvarande. Under vintern kan tillstånd ges för en mindre servering, med ett par bord och stolar och värmare i direkt anslutning till restaurangbyggnaden. Uteserveringen får inte hindra snöröjning och måste snabbt kunna tas bort eller lyftas in vid oväder.

Markupplåtelse, tillstånd och bygglov

Vill man ha en uteservering på kommunal mark, som är allmän platsmark (t.ex torg, gata eller trottoar) behövs tillstånd både av Tekniska förvaltningen och av polisen. Börja med att söka markupplåtelsestillstånd hos Tekniska förvaltningen.

När du fått det kan du även söka tillstånd att använda marken hos polisen.

Du kan också behöva bygglov. När du skickar in din ansökan om markupplåtelse hör Tekniska förvaltningen med Miljö- och byggförvaltningen om huruvida det behövs bygglov.

Bygglov kan behövas dels för ändrad användning, t.ex. om man vill ha uteservering istället för gata, och dels för vissa delar av själva konstruktionen.

Bygglov kan t.ex. krävas i följande fall:

- om du vill ha ett icke ihopfällbart tak, t.ex en markis eller parasoll som inte kan fällas in.
- om du vill ha en avgränsning som är högre än 1.20 m.
- om du vill ha en bar.
- om du höjer marken mer än 50 cm.

Bygglov på allmän platsmark kan för denna användning bara ges säsongvis, inte året om.

Är du osäker kontakta bygglovshandläggare på Miljö- och byggförvaltningen. Vi hjälper dig gärna så tidigt som möjligt i dina funderingar!

De handlingar som behövs för att din ansökan ska kunna behandlas är:

- Ifylld blankett, *Ansökan för upplåtelse av offentlig mark*. Den finns att ladda ner på kommunens hemsida under rubriken Blanketter, Tekniska förvaltningen.
- Eventuellt behövs en ifylld bygglovsansökan. Den finns att ladda på kommunens hemsida under rubriken Blanketter, Miljö och bygg.
- Skalenlig karta där det tydligt framgår med mått hur stor ytan ska vara och var uteserveringen ska placeras på marken. Närmsta byggnader samt trottoar och gata ska synas, liksom annat som kan påverka framkomligheten (cykelställ, belysningsstolpar, bänkar, träd m.m.). Alla mått ska anges. Lämplig skala är 1:50 eller 1:100.
- Foton, bilder eller beskrivningar på möbler och utrustning. Färg och material ska framgå.

- Vill du ha en bar behövs en skalenlig ritning i plan (ovanifrån) och fasad (från sidan). Gärna skala 1:50.
- Vill du förankra något i marken (t.ex. staket eller parasollfundament) måste tekniska förvaltningen granska det.
- Naturgasvärmare kan kräva tillstånd av Räddningstjänsten.

Kontakta oss!

Tekniska förvaltningen
0476-550 00 (vx) eller tekniska@almbult.se

Polisen
telefonnummer 114 14

Miljö- och byggförvaltningen
0476-550 00 (vx) eller mob@almbult.se

